

RUDARSTVO

Advokatska firma „SAJIĆ“ o.d. Banja Luka
Knežopoljska br. 10, Banja Luka, BiH

tel: +387 51 227 620

fax: +387 51 227 623

mail: info@afsajic.com

www.advokatskafirmasajic.com

SADRŽAJ:

❖ RUDARSTVO U REPUBLICI SRPSKOJ

Uvod	3
Koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina	4
Ugovor o koncesiji	4
Kadrovski uslovi za obavljanje poslova na eksploataciji mineralnih sirovina	6
Eksploataciono polje	6
Rudarski projekti	7
Izvođenje rudarskih radova	8
Upotreba rudarskih objekata	10
Rudarska geodetska mjerenja i rudarski planovi	10
Mjere zaštite kao obaveza koncesionara i nadzor nad provođenjem Zakona o rudarstvu RS	12
Podzakonski akti	15

❖ RUDARSTVO U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Uvod	18
Uslovi za izvođenje rudarskih radova	21
Propisi pri izvođenju rudarskih radova	21
Izvođenje i nadzor rudarskih radova – knjiga rudarskog nadzora	22
Dozvole	23
Nadzor	23
Podzakonski akti	24

Publikaciju pod nazivom „RUDARSTVO“ napisao je Željko Vlačić.

RUDARSTVO U REPUBLICI SRPSKOJ

Oblast rudarstva u Republici Srpskoj regulisana je Zakonom o rudarstvu RS ("Službeni glasnik RS" broj 59 od 25. juna 2012). Navedenim zakonom uređuju se uslovi i način eksploatacije rudnog bogatstva u zemlji i na njenoj površini, riječnom i jezerskom dnu ili ispod njega, izgradnja, korišćenje i održavanje rudarskih objekata, rudarski projekti, rudarska geodetska mjerenja i planovi, mjere zaštite, nadzor i druga pitanja koja se odnose na korišćenje mineralnih sirovina na teritoriji Republike Srpske.

Rudnim bogatstvom smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine u čvrstom, rastresitom, tečnom i gasovitom stanju ili u prirodnim rastvorima, koje se nalaze u primarnom ležištu, u nanosima i odlagalištima i tehnogene sirovine (u daljem tekstu: mineralne sirovine). Rudno bogatstvo, u zemlji i na njenoj površini, dobro je od opšteg interesa u svojoj Republici Srpske i na njemu se može steći pravo korišćenja pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuje oblast koncesija i Zakonom o rudarstvu. Za korišćenje rudnog bogatstva plaća se naknada u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast koncesija.

Mineralnim sirovinama smatraju se:

- sve vrste uglja, ugljovodici (nafta i zemni gas) i ostali prirodni gasovi, asfalt i ugljeni škriljci i radioaktivne rude,
- metalne mineralne sirovine i njihova upotrebljiva jedinjenja,
- nemetalne mineralne sirovine, sirovine za industrijsku preradu i za dobijanje građevinskog materijala,
- sve vrste soli i sonih voda,
- vode ispod površine zemlje, mineralne, termomineralne, geotermalni izvori, termalne vode i gasovi koji se sa njima javljaju (u daljem tekstu: podzemne mineralne vode),
- tehnogene mineralne sirovine koje su rezultat eksploatacije i prerade mineralnih sirovina i
- sve druge mineralne sirovine prirodnog porijekla.

Narodna skupština Republike Srpske donosi strategiju upravljanja mineralnim sirovinama Republike Srpske kojom se utvrđuje korišćenje mineralnih sirovina i planira rudarska djelatnost u Republici, a ista

obuhvata mjere i aktivnosti koje se preduzimaju radi ostvarenja strateških dugoročnih ciljeva u oblasti geoloških istraživanja i eksploatacije svih vrsta mineralnih sirovina i geotermalnih resursa.

U Republici Srpskoj ne postoji posebna agencija koja bi uređivala oblast rudarstva, već je isto pod ingerencijom Ministarstva industrije, energetike i rudarstva.

Koncesija za eksploataciju mineralnih sirovina

Eksploatacijom mineralnih sirovina, smatra se izvođenje radova na otvaranju, pripremi, razradi i otkopavanju ležišta mineralnih sirovina i izvođenje drugih rudarskih radova, a za eksploataciju mineralnih sirovina potrebna je koncesija, koja se dodjeljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast koncesija (Zakon o koncesijama Republike Srpske).

Ugovor o koncesiji

Ugovorom o koncesiji uređuju se međusobna prava i obaveze koncedenta i koncesionara u vezi sa predmetom dodjeljene koncesije. Isti se zaključuje u skladu sa dokumentacijom za dodjelu koncesije, dostavljenom ponudom i rješenjem o izboru najpovoljnijeg ponuđača i dodjeli koncesije.

Ugovor o koncesiji mora da sadrži:

- Mineralna sirovina koja se eksploatiše,
- Lokacija na kojoj se vrši eksploatacija,
- Rješavanje imovinskopravnih odnosa u okviru eksploatacionog polja,
- Vrijeme korišćenja koncesije,
- Vrijeme potrebno za pripremne radove,
- Rok otpočinjanja komercijalnog rada,
- Koncesiona naknada,
- Visina i način obezbjeđenja garancija za izvršenje koncesionog ugovora i za rekultivaciju,
- Privremena i trajna obustava radova,

- Sanacija i rekultivacija površina degradiranih obavljanjem koncesione djelatnosti,
- Druga pitanja u vezi sa eksploatacijom mineralne sirovine, u skladu sa zakonom o rudarstvu i propisima koji uređuju oblast koncesija.

U skladu sa Zakonom o koncesijama RS, ugovor o koncesijama se zaključuje na period koji ne može biti duži od 50 godina, a pripremne radnje za eksploataciju mineralnih sirovina ne mogu da traju duže od jedne šestine vremena na koje je zaključen ugovor o koncesiji.

Prioritet u dodjeli koncesije za eksploataciju mineralnih sirovina, pod istim uslovima, ima privredno društvo koje je vršilo istraživanje na prostoru na kome će se obavljati eksploatacija mineralnih sirovina.

Eksploatacija mineralnih sirovina vrši se na način kojim se obezbjeđuju optimalno iskorišćavanje ležišta mineralnih sirovina, bezbjednost ljudi, objekata i imovine i zaštita životne sredine, a u skladu sa savremenim naučnim dostignućima, propisima, standardima i tehničkim normativima koji se odnose na tu vrstu objekata i radova i propisima kojima su utvrđeni uslovi u pogledu zaštite na radu, zaštite od požara i eksplozije i zaštite životne sredine.

Koncesionar je dužan da obezbijedi neopozivu, безусловnu bankarsku garanciju, naplativu na prvi poziv za uredno izvršenje ugovora o koncesiji i za rekultivaciju zemljišta.

Bankarska garancija za uredno izvršenje ugovora o koncesiji daje se u visini od 3% do 5% ugovorenih investicija. Rok važenja bankarske garancije ne može da bude kraći od vremena potrebnog za izvođenje pripremnih radova.

Ako koncesionar ispuni ugovorene obaveze u pogledu investicije prije isteka gore pomenutog roka bankarska garancija za uredno izvršenje ugovora o koncesiji vraća se koncesionaru. Neopoziva bankarska garancija naplativa na prvi poziv za rekultivaciju zemljišta daje se u skladu sa zaključenim ugovorom o koncesiji i odobrenim projektom rekultivacije.

Kadrovski uslovi za obavljanje poslova na eksploataciji mineralnih sirovina

Eksploataciju mineralnih sirovina može da obavlja privredno društvo koje je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti, koje za obavljanje poslova rukovođenja rudarskim radovima, nadzora i drugim stručnim poslovima ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom radnike koji ispunjavaju propisane uslove u pogledu vrste i stepena školske spreme, radnog iskustva i ovlašćenja za obavljanje tih poslova i koje ispunjava uslove u pogledu tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i druge uslove Zakonom o rudarstvu RS. Ispunjenost ovih uslova provjerava Republička uprava za inspeksijske poslove (Inspektorat) u postupku redovnog inspeksijskog nadzora.

Privredno društvo dužno je da, najkasnije osam dana prije početka obavljanja djelatnosti, o tome obavijesti Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva i Inspektorat.

Poslove rukovođenja rudarskim radovima, poslove nadzora i druge stručne poslove u rudarstvu obavljaju: glavni tehnički rukovodilac, tehnički rukovodilac, nadzornik i poslovođa. Za svako ovo lice Zakonom o rudarstvu RS propisani su posebni uslovi u pogledu stručne spreme (obrazovanja), radnog iskustva i položenog stručnog ispita.

Koncesionar za obavljanje određenih rudarskih radova može angažovati privredno društvo (podizvođač), koje ispunjava uslove predviđene važećim zakonom i sa kojim ima zaključen ugovor za izvođenje radova.

Eksploataciono polje

Eksploatacija mineralnih sirovina vrši se unutar granica odobrenog eksploatacionog polja koje obuhvata istražni prostor u kome su ovjerene rezerve mineralnih sirovina, prostor predviđen za odlaganje mineralne sirovine i jalovine, kao i prostor za izgradnju rudarskih objekata. Eksploataciono polje ograničeno je odgovarajućim linijama na

površini ili prirodnim granicama i prostire se neograničeno u dubinu zemlje.

Rješenje kojim se odobrava eksploataciono polje donosi ministar, na osnovu podnesenog zahtjeva koncesionara. Ministar donosi i pravilnik kojim se propisuju postupak odobravanja eksploatacionog polja i način vođenja evidencije o odobrenim eksploatacionim poljima.

Koncesionar je dužan da istovremeno sa eksploatacijom vrši geološka istraživanja na odobrenom eksploatacionom polju radi utvrđivanja novih i promjene kategorije postojećih rezervi mineralnih sirovina. Geološka istraživanja vrše se u skladu sa odredbama zakona kojim se uređuje oblast geoloških istraživanja.

Ako na jednom eksploatacionom polju ima više vrsta mineralnih sirovina, privredno društvo kojem je već dodijeljena koncesija za eksploataciju određene mineralne sirovine ne može na istom eksploatacionom polju da vrši i eksploataciju drugih mineralnih sirovina. Na istom eksploatacionom polju za mineralne sirovine koje nisu obuhvaćene dodijeljenom koncesijom mogu da se dodijele koncesije i drugim privrednim društvima, pod uslovom da se tim eksploatacijama ne ometa i ne ugrožava rad privrednog društva kojem je već dodijeljena koncesija i koje vrši eksploataciju.

Rudarski projekti

Rudarski projekti na osnovu kojih se izvode rudarski radovi su: glavni, dopunski, uprošćeni rudarski projekat i projekat za izvođenje rudarskih radova izvan eksploatacionog polja. Zakonom o rudarstvu RS (*član 31.*) detaljno je propisano koja privredna društva mogu da izrađuju i koje uslove moraju da ispunjavaju prilikom izrade projekata. Ispunjenost uslova provjerava Inspektorat u postupku redovnog inspekcijskog nadzora.

Privredno društvo dužno je da, najkasnije osam dana prije početka obavljanja djelatnosti, o tome obavijesti Ministarstvo i Inspektorat.

Rudarski projekti podliježu i reviziji.

Za sva tehnička rješenja i kvalitet projekta odgovorni su privredno društvo u kome je projekat izrađen i projektant koji ga je uradio.

Izvođenje rudarskih radova

Rudarskim radovima smatraju se:

- izrada bušotina, etaža i izrada svih horizontalnih, kosih i vertikalnih jamskih prostorija,
- izrada, izgradnja i rekonstrukcija rudarskih objekata u zemlji i na njenoj površini,
- radovi na otvaranju i razradi ležišta mineralnih sirovina,
- vađenje mineralnih sirovina,
- radovi na pripremi, obogaćivanju i oplemenjivanju mineralnih sirovina,
- radovi na odlaganju jalovine i deponovanju korisnih mineralnih sirovina,
- radovi koji se izvode na osnovu odobrenih rudarskih projekata,
- radovi koji se obavljaju u cilju istraživanja mineralnih sirovina,
- rudarska geodetska mjerenja,
- radni postupci pri montaži, tehničkoj zaštiti, održavanju, popravkama, prepravkama i tehničkoj kontroli rudarskih objekata i
- radovi koji se izvode radi zaštite na radu, zaštite životne sredine i racionalnog korišćenja mineralnih sirovina .

Koncesionar može da počne sa izvođenjem rudarskih radova po glavnom, dopunskom projektu i po projektu za objekte izgrađene izvan eksploatacionog polja nakon dobijanja rješenja za izvođenje radova (odobrenje za građenje).

Rješenje (odobrenje za građenje) donosi ministar, na osnovu podnesenog zahtjeva koncesionara.

Koncesionar je dužan da o početku izvođenja rudarskih radova obavijesti Ministarstvo, Inspektorat i nadležni organ jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji će izvoditi radove, najkasnije osam dana prije početka

izvođenja radova, a za radove kojima se utiče na režim voda ili narušava životna sredina dužan je da obavijesti i nadležna ministarstva.

Koncesionar koji vrši eksploataciju prirodnog gasa i podzemnih voda dužan je da, u roku od osam dana obavijesti Ministarstvo, Inspektorat i nadležni organ jedinice lokalne samouprave o početku radova na svakoj bušotini.

Koncesionar tokom izgradnje rudarskih objekata mora posjedovati:

- rješenje o upisu u sudski registar,
- odobrene rudarske projekte,
- ugovor o koncesiji,
- akt o imenovanju lica odgovornih za tehničko rukovođenje,
- akt o imenovanju nadzornog organa,
- rješenje za građenje rudarskih objekata po glavnom, odnosno dopunskim rudarskim projektima i po projektu za objekte izgrađene izvan eksploatacionog polja,
- rješenje za izvođenje radova po uprošćenom rudarskom projektu,
- građevinski dnevnik,
- dokaz o kvalitetu izvedenih radova i upotrebljivosti ugrađenih proizvoda i opreme,
- posebnu dokumentaciju za rudarske radove ili, ako se vrši eksploatacija nafte i zemnog gasa, dokumentaciju predviđenu Zakonom o rudarstvu RS,
- drugu dokumentaciju, dozvole i saglasnosti za koje su posebnim propisima utvrđene da ih koncesionar, nakon početka izgradnje, mora imati na gradilištu rudarskih objekata.

Svu ovu pomenutu dokumentaciju nakon završetka građenja rudarskih objekata koncesionar trajno čuva.

Koncesionar je obavezan izraditi plan izvođenja rudarskih radova za narednu godinu i izvještaj o realizaciji plana za prethodnu godinu.

Plan se dostavlja Ministarstvu najkasnije do 31. januara, a izvještaj o realizaciji plana do 31. marta naredne godine.

Godišnji plan obuhvata: izvođenje rudarskih radova na otvaranju i eksploataciji, ekonomske efekte, koncesionu naknadu, potrošnju goriva, mjere zaštite na radu i zaštite životne sredine, mjere za bezbjednost ljudi i

zaštitu imovine, istražne radove i druge radove kojima će se ostvariti planirana proizvodnja za tu godinu.

Upotreba rudarskih objekata

Rudarski objekti mogu se početi koristiti, odnosno staviti u pogon, otpočeti sa komercijalnim radom nakon što ministar donese rješenje za upotrebu (upotrebna dozvola). Upotrebna dozvola donosi se nakon što se tehničkim pregledom utvrdi da su rudarski objekti i postrojenja izgrađeni u skladu sa odobrenim glavnim, dopunskim i projektom za izvođenje rudarskih radova izvan eksploatacionog polja.

Koncesionar podnosi zahtjev za izdavanje upotrebne dozvole. Uz koncesionar zahtjev se prilaže:

- rješenje (odobrenje) za građenje po glavnom, dopunskom rudarskom projektu i projektu za objekte izgrađene izvan eksploatacionog polja,
- podaci o učesnicima u izgradnji rudarskih objekata,
- pisana izjava izvođača o izvedenim radovima i uslovima korišćenja i održavanja rudarskih objekata,
- dokazi o kvalitetu izvedenih radova i upotrebljivosti ugrađenih proizvoda i opreme,
- izvještaj nadzornog organa o izgradnji rudarskih objekata i
- dokumentacija o izvršenim periodičnim pregledima za rudarske objekte.

Ako je za izdavanje upotrebne dozvole posebnim zakonima propisana obaveza prethodnog pribavljanja saglasnosti ili dozvola drugih organa, uz zahtjev prilaže se i ta saglasnost, odnosno dozvola.

Rudarska geodetska mjerenja i rudarski planovi

Koncesionar je dužan da organizuje obavljanje poslova rudarskih geodetskih mjerenja ili da angažuje privredno društvo koje ispunjava uslove za obavljanje tih poslova i da na osnovu izvršenih mjerenja izrađuje

planove, odnosno karte iz kojih se može utvrditi stanje rudarskih radova, njihov međusobni položaj i položaj rudarskih radova u odnosu na stare rudarske radove, na objekte i vode na površini i na životnu sredinu.

U okviru poslova rudarskih mjerenja koncesionar je dužan da izrađuje odgovarajuću grafičku dokumentaciju koja sadrži podatke o promjenama na površini terena i o stanju rudarskih objekata u eksploatacionom polju.

Koncesionar koji samostalno organizuje službu mjerenja obavezno ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom lice koje ima završen rudarski ili geodetski fakultet, tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit.

Poslove rudarskih geodetskih mjerenja može da obavlja privredno društvo koje je upisano u registar poslovnih subjekata kod nadležnog registarskog suda za obavljanje te djelatnosti, koje ima u radnom odnosu na neodređeno radno vrijeme sa punim radnim vremenom najmanje jednog diplomiranog inženjera rudarstva ili diplomiranog inženjera geodezije, koji ima tri godine radnog iskustva i položen stručni ispit. Ispunjenost uslova provjerava Inspektorat u postupku redovnog inspeksijskog nadzora. Privredno društvo, odnosno drugo pravno lice dužno je da, najkasnije osam dana prije početka obavljanja djelatnosti, o tome obavijesti Ministarstvo i Inspektorat.

Koncesionar je dužan da za vrijeme izvođenja rudarskih radova obezbijedi:

- situacioni plan - kartu eksploatacionog polja,
- geološku kartu eksploatacionog polja i njegove okoline sa karakterističnim geološkim profilima,
- plan sa ucrtanom površinskom situacijom i podzemnim prostorima, odnosno površinskim otkopima,
- planove pojedinih jama, odnosno jamskih i površinskih otkopa,
- otkopne i etažne planove svih jamskih i površinskih rudarskih radova,
- planove energetske mreže (električne mreže, komprimiranog vazduha i drugo), vodovodne mreže, kao i jamskih postrojenja, sa osnovnim tehničkim podacima,
- planove provjetravanja jama i

- hidrogeološke i tektonske planove za rudarske objekte sa velikim pritokom vode i složenom tektonikom.

Na zahtjev Ministarstva, koncesionar je dužan da, najkasnije u roku od 15 dana od prijema ovog zahtjeva, dostavi kopije gore navedenih planova.

Koncesionar koji vrši eksploataciju podzemnih mineralnih voda, nafte i zemnih gasova u toku izvođenja radova mora da obezbijedi:

- situacioni plan eksploatacionog polja u kojem su naznačene sve istražne i eksploatacione bušotine i ostali uređaji,
- geološku kartu eksploatacionog polja i njegove okoline, sa karakterističnim geološkim profilima,
- šemu eksploatacionog objekta na naftno-gasnom polju,
- strukturnu kartu na kojoj su naznačene granice rubne vode i
- podatke i izvještaje o bušenju, elektrokarotažnim mjerenjima, zacjevljenju, perforaciji, osvajanju i mjerenju dinamičkog i statičkog pritiska, gasnom faktoru i svim ostalim fizičko-hemijskim analizama kolektora i fluida.

O svim izvršenim rudarskim geodetskim mjerenjima koncesionar je dužan da vodi rudarske geodetske mjerne knjige koje moraju biti ovjerene na način utvrđen propisima o ovjeravanju poslovnih knjiga. Ministar donosi pravilnik kojim se propisuje način vršenja rudarskih geodetskih mjerenja, vođenje rudarskih geodetskih mjernih knjiga i izrada rudarskih planova i karata.

Mjere zaštite kao obaveza koncesionara i nadzor nad provođenjem Zakona o rudarstvu RS

Koncesionar je dužan da sprovodi sve mjere zaštite, uključujući i mjere zaštite zdravlja na radu, zaštite voda i zaštite životne sredine u skladu sa odredbama Zakona o rudarstvu RS i propisa donesenih na osnovu njega.

U pogledu mjera zaštite, koje nisu uređene ovim zakonom i propisima donesenim na osnovu njega, primjenjuju se propisi doneseni u oblasti zaštite na radu, standardizacije, zaštite od požara, zaštite životne sredine i zbrinjavanja otpada.

Zakonom o rudarstvu RS precizno su propisane obaveze koncesionara u pogledu mjera zaštite, a samo neke od njih su:

- koncesionar je obavezan donijeti akt o procjeni rizika za sva radna mjesta;
- koncesionar je dužan da vodi knjigu rudarskog nadzora, u koju se unose i nalog rudarskog inspektora, izdat na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudniku, u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi ili veće materijalne štete;
- koncesionar je dužan, najmanje jedanput godišnje, provjeravati teoretsko i praktično poznavanje propisa o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu, kao i poznavanje plana odbrane i akcije spasavanja u slučajevima iznenadnih udesa, kod nadzornog i tehničkog osoblja, palilaca mina, kao i visokokvalifikovanih i kvalifikovanih radnika čiji je rad neposredno vezan za rudarske radove;
- koncesionar je dužan samostalno organizovati poslove zaštite na radu ili za te poslove angažovati drugo privredno društvo koje ispunjava uslove propisane zakonom.

Ministar donosi pravilnike kojim se propisuju tehničke mjere i mjere zaštite na radu:

- Pravilnik o izvođenju rudarskih podzemnih radova,
- Pravilnik o izvođenju rudarskih površinskih radova,
- Pravilnik o prevozu ljudi i materijala u oknima rudnika,
- Pravilnik o rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu,
- Pravilnik o rukovanju oruđima za rad,
- Pravilnik o istraživanju i eksploataciji nafte i zemnog gasa i
- Pravilnik o električnim postrojenjima u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom

Pravilnici se donose nakon pribavljanja mišljenja Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite.

Upravni nadzor nad primjenom odredaba Zakona o rudarstvu RS i propisa donesenih na osnovu njega vrši Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske.

Inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona i propisa donesenih na osnovu njega vrši Inspektorat putem nadležne tehničke inspekcije.

Novčane kazne koje se izriču kreću se u rasponu od 2.000,00 KM do 50.000,00 KM u zavisnosti od prekršaja.

Podzakonski akti (važeći na dan 26.12.2014. godine):

- Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 92/14)
- Pravilnik o prevozu ljudi i materijala u oknima rudnika ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 27/14)
- Pravilnik o sadržaju akata za procjenu rizika u rudarstvu ("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 21/14)
- Pravilnik o izvođenju površinskih rudarskih radova („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 7/14);
- Pravilnik o uslovima, načinu i programu polaganja stručnog ispita („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 14/13)
- Pravilnik o postupku odobravanja eksploatacionog polja i načinu vođenja evidencije o odobrenim eksploatacionim poljima („Sl.gl.RS“, br. 42/13)
- Pravilnik o sadržaju, postupku revizije i odobravanju rudarskih projekata („Sl.gl.RS“, br. 1/13)
- Pravilnik o polaganju stručnog ispita zaposlenih na određenim poslovima u oblasti rudarstva („Sl.gl.RS“, br. 10/96)
- Pravilnik o načinu utvrđivanja visine koncesione naknade za korišćenje mineralnih sirovina ("Službeni glasnik Republike Srpske" brojevi 5/03 i 59/05)
- Pravilnik o sadržini dugoročnih programa i rudarskih projekata („Službeni list SRBiH“, broj 28/79);
- Pravilnik o ispiranju plemenitih metala i riječnih nanosa („Službeni list RBiH“, broj 6/09);

- Pravilnik o vođenju zbirke isprava i katastra istražnih prostora i eksploatacionih polja („Službeni list SRBiH“, broj 24/78);
- Pravilnik o tehničkim propisima o rudarskom mjerenju, mjeračkim knjigama i rudarskim planovima („Službeni list SRBiH“, broj 45/60);
- Pravilnik o tehničkim mjerama zaštite na radu pri rudarskim podzemnim radovima („Službeni list SFRJ“, broj 11/67);
- Pravilnik o prestanku važenja Pravilnika o tehničkim mjerama i zaštiti na radu pri rudarskim podzemnim radovima („Službeni list SFRJ“, broj 31/91);
- Pravilnik o tehničkim mjerama i o mjerama zaštite na radu pri prevozu ljudi i materijala oknima rudnika („Službeni list SFRJ“, broj 6/67);
- Pravilnik o tehničkim normativima pri prevozu ljudi i materijala oknima rudnika („Službeni list SFRJ“, 4/80,12/85,35/87);
- Pravilnik o tehničkim mjerama i zaštiti na radu pri radu na površinskim otkopima uglja metalnih i nemetalnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 32/64);
- Pravilnik o tehničkim normativima za mašine sa dizelskim motorima koji se upotrebljavaju pri podzemnim rudarskim radovima u nemetanskim jamama („Službeni list SFRJ“, broj 66/78);
- Pravilnik o mjerama zaštite na radu pri podzemnoj eksploataciji kamene soli („Službeni list SFRJ“, broj 15/67);
- Pravilnik o tehničkim normativima za rudarske radove pri istraživanju i eksploataciji ležišta kamene soli („Službeni list SFRJ“, broj 8/79);
- Pravilnik o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 9/67);
- Pravilnik o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 26/88 i 63/88);
- Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipulisanja eksplozivima i barutima („Službeni list SFRJ“, broj 55/69);

- Pravilnik o zaštitnim mjerama pri rukovanju eksplozivima i lagumanju (miniranju) u rudnicima i kamenolomima, kao i pri drugim radovima („Službeni list FNRJ“, broj 98/49);
- Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju jamskih magacina eksplozivnih sredstava i rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 12/88);
- Pravilnik o tehničkim normativima i uslovima za projektovanje i izvođenje električnih postrojenja u prostorijama u kojima se radi sa eksplozivima („Službeni list SFRJ“, broj 17/74);
- Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta („Službeni list SFRJ“, broj 62/73);
- Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju uglja („Službeni list SFRJ“, broj 4/89, 45/89, 3/90, 54/90);
- Pravilnik o tehničkim mjerama za prevoz transporterima sa trakom u rudarstvu („Službeni list SFRJ“, broj 5/83 i 12/74);
- Pravilnik o tehničkim normativima pri prevozu ljudi u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina horizontalnim i kosim prostorijama („Službeni list SFRJ“, broj 34/89);
- Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina metala i nemetala („Službeni list SFRJ“, broj 24/91);
- Pravilnik o tehničkim propisima za električna postrojenja u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom („Službeni list FNRJ“, broj 10/62 i SFRJ, br. 9/64 i 16/67);
- Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja, uređaje i instalacije u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom („Službeni list SFRJ“, broj 21/88 i 90/91);
- Pravilnik o električnim postrojenjima na nadzemnim mjestima ugroženim od eksplozivnih smješa („Službeni list SFRJ“, broj 17/67);

- Pravilnik o tehničkim normativima za istraživanje, dobijanje i pripremu nuklearnih mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 39/85 i 40/86);
- Pravilnik o tehničkim normativima za pripremu mineralnih sirovina – ruda obojenih metala („Službeni list SFRJ“, broj 36/79);
- Pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu u kamenolomima i ciglanama kao i kod vađenja gline, pijeska i šljunka („Službeni list SNRJ“, broj 16/47, 18/47 i 36/50);
- Opšti pravilnik o higijenskim i tehničkim zaštitnim mjerama pri radu („Službeni list SNRJ“, broj 16/47, 18/47 i 36/50);
- Pravilnik o mjerama i normativima zaštite na radu na oruđu za rad („Službeni list SFRJ, broj 18/91);
- Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi („Službeni list SFRJ“, broj 35/69);
- Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima sa površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina („Službeni list SFRJ“, broj 21/88,90/91);
- Pravilnik o opremi i postupku za pružanje prve pomoći i o organizovanju službe spasavanja u slučaju nezgode na radu („Službeni list SRBiH“, broj 38/86);
- Uputstvo o načinu vođenja evidencije o izvršenim inspekcijskim pregledima („Službeni list SRBiH“, broj 29/82);
- Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima („Službeni list SRBiH“, broj 2/91);
- Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada („Službeni list SRBiH“, broj 2/91);
- Naredba o određivanju skraćenog redovnog radnog vremena za izvesne poslove u rudarstvu („Službeni list FNRJ“, broj 31/49);

RUDARSTVO U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

Za razliku o Republike Srpske koja je eksploataciju rudnih bogatstava koji se nalaze na njenoj teritoriji uredila jednim zakonom, Federacija BiH na nivou entiteta trenutno ima jedan Zakon o rudarstvu, i dva na nivou kantona (Sarajevski i Tuzlanski kanton).

Svi kantoni obavezani su Zakonom o rudarstvu FBiH ("Službene novine FBiH" broj 26 od 5. maja 2010. godine) donijeti svoj zakon i uskladiti ga sa entitetskim.

Ovim zakonom uređuje se: pravni status rudnog blaga, odnosno mineralnih sirovina, način i uslovi upravljanja mineralnim sirovinama, zaštita, izvođenje rudarskih radova, mjere zaštite na radu, obustava izvođenja i trajni prekid rudarskih radova, tehnička dokumentacija i projektovanje, rudarska mjerenja i rudarski planovi, inspekcijski nadzor, zaštita i uređenje prostora, kaznene odredbe i druga pitanja vezana uz upravljanje mineralnim sirovinama na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Upravljanje mineralnim sirovinama je u nadležnosti Federacije i kantona koji u skladu sa ovim Zakonom programiraju, planiraju i nadziru eksploataciju mineralnih sirovina uz osiguranje njihovog racionalnog iskorištenja u skladu sa propisima o sigurnosti rudarskih objekata i zaposlenih i o zaštiti okoliša i prirodnih vrijednosti.

Rudarska djelatnost, u smislu ovog zakona, obuhvata: rudarske istražne radove, eksploataciju mineralnih sirovina uključujući otvaranje, pripremanje, otkopavanje, transport, odlaganje, dopremu, preradu i uskladištenje mineralnih sirovina, izradu i reviziju tehničke dokumentacije za tu djelatnost (izvještaji, studije, elaborati, planovi i projekti), sanaciju i tehničku rekultivaciju zemljišta oštećenog rudarskim radovima.

Mineralnim sirovinama, u smislu ovog zakona, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, u primarnom obliku (ležištu) ili u nanosima, jalovištima, topioničkim troskama i prirodnim rastvorima i to:

- energetske mineralne sirovine - sve vrste fosilnih ugljeva, ugljovodoni u čvrstom, tečnom i gasovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali gasovi koji se nalaze u zemlji i radioaktivne mineralne sirovine;
- mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihova jedinjenja;
- sve vrste soli i solnih voda i gasovi koji se sa njima javljaju;
- nemetalne mineralne sirovine;
- sve sekundarne mineralne sirovine koje se javljaju kao neiskorišteni ostatak dobijanja, obogaćivanja i prerade primarnih mineralnih sirovina i
- sve nenabrojane mineralne sirovine prirodnog porijekla.

Upravljanje mineralnim sirovinama pod 1., 2. i 3. vrši Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije. Upravljanje mineralnim sirovinama pod 4., 5. i 6. ovog zakona vrše kantonalna ministarstva nadležna za rudarstvo.

Vlada Federacije Bosne i Hercegovine ima pravo donijeti odluku za eksploataciju mineralne sirovine od posebnog interesa za Federaciju.

Rudarski radovi u smislu ovog zakona su:

1. rudarski istražni radovi i radovi na eksploataciji mineralnih sirovina na površini i/ili ispod površine zemlje, u tekućim i stajaćim vodama, obalnom moru, na morskom dnu, u primarnom nalazištu, naplavinama, iskopanom materijalu i jalovištima;
2. priprema, otvaranje, eksploatacija, uređivanje zemljišta u vrijeme eksploatacije, crpljenje, obogaćivanje, uskladištavanje i sanacija i rekultivacija otkopanih prostora;
3. ispitivanje novih eksplozivnih sredstava u cilju provjere sigurnosti i upotrebljivosti u rudarstvu;
4. sve vrste miniranja na površini i/ili ispod zemlje, primarna i sekundarna miniranja i sva masovna miniranja kod otkopnih i drugih rudarskih radova;
5. odlaganje otkrivke i drugih materijala koji nastaju pri izvođenju rudarskih istražnih radova i eksploataciji mineralnih sirovina;
6. izrada jamskih karata i karata etaža na površinskim kopovima;

7. izrada planova odvodnjavanja površinskih kopova i jamskih rudarskih prostorija i njihova zaštita od površinskih i podzemnih voda;
8. izrada planova sanacije podzemnih prostorija i ugrađivanja osnovne podgrade;
9. izrada planova provjetravanja, injektiranja i ankerisanja;
10. izrada tunela, galerija i drugih podzemnih prostorija, nasipa, usjeka, deponija, odlagališta, etažnih puteva, odvodnih kanala i građevinskih objekata rudarskim metodama rada na površini i/ili ispod zemlje, jamskih iskopa kao i podgrađivanja u toku izvođenja rudarskih istražnih radova i eksploatacije mineralnih sirovina i etažnih i drugih puteva u eksploatacionom polju;
11. izrada i korištenje skladišta fluida u geološkim sredinama;
12. eksploatacija geotermalnih energetskih izvora;
13. rekonstrukcija i održavanje rudarskih prostorija poslije prekida eksploatacije mineralnih sirovina;
14. crpljenje podzemnih voda - bušotinska eksploatacija iz člana 2. tačka 11. ovog zakona, kao i crpljenje podzemnih i površinskih voda, te regulacija vodotoka na površini koji se nalaze unutar ležišta u cilju stvaranja uslova za eksploataciju predmetnog ležišta;
15. zatvaranje rudarskih objekata, sanacija i rekultivacija zemljišta oštećenog rudarskim radovima;
16. sanacija i rekultivacija napuštenih istražnih prostora, površinskih kopova i rudnika rudarskim metodama rada i
17. radovi montaže, demontaže i održavanja u rudarstvu.

Pravo na eksploataciju mineralnih sirovina stiče se na osnovu odobrenja za eksploataciju i na osnovu dozvola u skladu sa Zakonom o rudarstvu.

Pravo na eksploataciju može se prenijeti na drugo pravno lice uz saglasnost organa koji je to pravo dodijelilo.

Pravo eksploatacije mineralnih sirovina može steći domaće i strano pravno lice pod uslovima i na način propisan Zakonom o rudarstvu.

Eksploatacija mineralnih sirovina dozvoljena je samo unutar granica eksploatacionog polja koje se nalazi unutar granica istražnog prostora.

Ležišta mineralnih sirovina mogu se podijeliti na više eksploatacionih polja.

Strategiju upravljanja mineralnim sirovinama priprema Federalno ministarstvo, a istu usvaja Vlada Federacije.

Uslovi za izvođenje rudarskih radova

Rudarsku djelatnost može obavljati privredno društvo upisano u registar društava, koje je organu nadležnom za inspekcijski nadzor dostavilo obavještenje o početku obavljanja djelatnosti i ispunjavanju uslova tehničke opremljenosti, zaštite na radu, zaštite i unapređenja životne sredine i drugih uslova propisanih za obavljanje te ili tih djelatnosti.

Kada privredno društvo izvođenje radova povjerava drugom privrednom društvu tada je obavezno zaključiti odgovarajući ugovor sa izvođačem radova koji ispunjava propisane uslove.

Pri obavljanju rudarske djelatnosti privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova mora poštovati tehničke propise i normative u rudarstvu, propise o zaštiti na radu, zaštiti okoliša, uslove utvrđene u urbanističkoj saglasnosti i druge propise, osigurati lična zaštitna sredstva zaposlenicima i provoditi propise o zaštiti ljudi i imovine.

Propisi pri izvođenju rudarskih radova

Za provođenje tehničkih mjera i mjera zaštite pri izvođenju rudarskih radova federalni ministar donosi propise za radove iz sljedećih oblasti:

1. eksploatacija mineralnih sirovina na površini i/ili ispod zemlje;
2. eksploatacija mineralnih sirovina dubinskim bušenjem;
3. električna postrojenja i instalacije u rudnicima sa površinskom i podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina;
4. radovi na površini i/ili ispod zemlje koji nisu vezani uz radove eksploatacije mineralnih sirovina;
5. radovi pri preradi mineralnih sirovina i
6. skladištenje i trošenje sekundarnih ili trenutno otpadnih sirovina u rudarstvu i korisnih mineralnih sirovina dobijenih kroz istražne radove.

Privredno društvo koje izvodi podzemne rudarske radove u potencijalno požarnim i eksplozivno opasnim objektima ili radilištima pri kojima mogu nastati otrovni gasovi, pare, prodori gasova, vode i mulja, mora

organizirati službu spašavanja i snabdijeti je potrebnom opremom. Više privrednih društava može organizirati zajedničku službu spašavanja.

Na površinskim kopovima mora se organizirati služba spašavanja u slučaju da nije moguće uspješno provoditi spašavanje sa postojećim službama.

Privredno društvo dužno je organizirati vatrogasnu službu i službu prve pomoći ili zaključiti ugovor sa odgovarajućim službama u mjestu gdje se nalazi privredno društvo.

Način organiziranja, minimum stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti službe spašavanja, vatrogasne službe i službe prve pomoći propisuje federalni ministar, uz saglasnost sa federalnim ministrom zdravstva.

Izvođenje i nadzor rudarskih radova – knjiga rudarskog nadzora

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova, mora osigurati izvođenje radova prema tehničkoj dokumentaciji, tehničkim propisima i propisima o zaštiti života i zdravlja zaposlenika, a pri građenju drugih objekata i odredbe koje važe za građenje tih objekata.

Privredno društvo, odnosno izvođač rudarskih radova obavezan je osigurati stalni nadzor nad svim rudarskim radovima, postrojenjima i uređajima i instalacijama u svim smjenama od stručnih lica ili posredstvom uređaja za kontrolu i daljinsko upravljanje.

U jamama ugroženim metanom i opasnom ugljenom prašinom nadzor nad provjetravanjem mora biti stalan.

Privredno društvo dužno je voditi knjigu rudarskog nadzora u koju se unose naređenja nadležnog rudarskog inspektora izdata na licu mjesta pri vršenju nadzora u rudarskim objektima u slučaju neposredne opasnosti po život i zdravlje ljudi i materijalnih dobara.

U knjigu rudarskog nadzora unose se naređenja i direktora privrednog društva, lica odgovornog za glavno tehničko rukovođenje i rukovodioca

službe zaštite na radu, koja se odnose na zaštitu na radu, a izdata su na licu mjesta pri pregledu radova.

Dozvole

Za izvođenje rudarskih radova koji se odnose neposredno na eksploataciju mineralnih sirovina potrebno je od Federalnog ministarstva, odnosno kantonalnog ministarstva nadležnog za rudarstvo pribaviti sljedeće dozvole:

1. dozvola za eksploataciju (član 38. - 41.);
2. dozvola za potpunu i trajnu obustavu eksploatacije (član 42.);
3. dozvola za izvođenje radova prema rudarskom projektu (član 43. – 46.);
4. dozvola za upotrebu rudarskih objekata, postrojenja, uređaja i instalacija - upotrebna dozvola;
5. dozvola za vršenje periodičnih pregleda, mjerenja i ispitivanja oruđa za rad i uređaja, fizičkih, hemijskih i bioloških uticaja i izdavanje odgovarajućih isprava u rudarstvu (član 48.);
6. privremena dozvola za izvođenje radova (član 44.) i
7. konačna dozvola za izvođenje radova (član 45.)

Pored gore navedenih postoji još Okolinska dozvola i Urbanistička saglasnost.

Okolinska dozvola je upravni akt koji izdaje nadležni organ u skladu sa propisom koji uređuje zaštitu okoliša u Federaciji.

Urbanistička saglasnost je upravni akt koji izdaje nadležni organ u skladu sa propisom koji uređuje prostorno planiranje i korištenje zemljišta u Federaciji.

Nadzor

Nadzor nad provođenjem Zakona o Rudarstvu Federacije BiH i propisa donesenih na osnovu ovog zakona (iz nadležnosti Federacije) vrši Federalno ministarstvo.

Inspekcijski nadzor vrši Federalna uprava za inspekcijske poslove na osnovu ovog zakona i Zakona o inspekcijama u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 69/05).

Inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog Zakona i na osnovu njega donesenih propisa, tehničkih propisa, propisa o zaštiti od požara pri izvođenju rudarskih radova, propisa o tehničkim normativima o zaštiti na radu i zaštite zdravlja zaposlenika i drugih propisa pri eksploataciji mineralnih sirovina, te izvođenju drugih radova vrši nadležna rudarska inspekcija (u daljnjem tekstu: inspekcija) prema ovom zakonu i Zakonu o inspekcijama u Federaciji BiH.

Nadležnost, ovlaštenja i dužnosti inspekcije propisana su članovima 95., 96. i 97. a upravne mjere koje može izreći, članovima 100. – 103. Zakona o rudarstvu FBIH.

Novčane kazne za utvrđene prekršaje predviđene su članovima 112., 113. i 114. Zakona o rudarstvu a kreću se u rasponu od 1.000,00 KM do 15.000,00 KM za privredna društva i od 200,00 KM do 3.000,00 KM za odgovorno lice u pravnom licu.

Do donošenja novih propisa i pravilnika prema odredbama Zakona o rudarstvu, primjenjivat će se sljedeći propisi, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom:

1. Zakon o jedinstvenom načinu utvrđivanja, evidentiranja i prikupljanja podataka o rezervama mineralnih sirovina, podzemnih voda i o bilansu tih rezervi ("Službeni list RBiH", br. 8/93 i 13/94);
2. Zakon o prijevozu opasnih materija ("Službeni list SFRJ", br. 27/90 i 45/90);
3. Zakon o prometu eksplozivnih materija i zapaljivih tečnosti i gasova - prečišćeni tekst ("Službeni list SFRJ", br. 39/89 i 36/90);
4. Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata za korištenje nafte i zemnog gasa ("Sl. list SFRJ", br. 21/68);
5. Pravilnik o sadržaju rudarskih projekata za korištenje čvrstih mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 21/68);
6. Upute koje važe za obogaćivanje i oplemenjivanje mineralnih sirovina za eksploataciju ("Službeni list SFRJ", br. 51/59);
7. Pravilnik o tehničkim propisima o rudarskom mjerenju, mjeračkim knjigama i rudarskim planovima ("Službeni list SFRJ", br. 45/60);
8. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi pojedinih mineralnih sirovina i njihovoj evidenciji ("Službeni list SFRJ", br. 50/66);

9. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi čvrstih mineralnih sirovina i vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", br. 53/79);
10. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi podzemnih voda i vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", br. 34/79);
11. Pravilnik o klasifikaciji i kategorizaciji rezervi nafte, kondenzata i prirodnih gasova te o vođenju evidencije o njima ("Službeni list SFRJ", br. 80/87);
12. Pravilnik o tehničkim normativima za pripremanje mineralnih sirovina - ruda, obojenih metala ("Službeni list SFRJ", br. 36/79);
13. Pravilnik o tehničkim normativima pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 26/88 i 63/88);
14. Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju ugljena ("Službeni list SFRJ", br. 4/89, 45/89, 3/90 i 54/90);
15. Pravilnik o tehničkim normativima za podzemnu eksploataciju mineralnih sirovina metala i nemetala ("Službeni list SFRJ", br. 24/91);
16. Pravilnik o tehničkim normativima pri prijevozu ljudi i materijala oknima rudnika ("Službeni list SFRJ", br. 4/80, 12/85, 35/87 i 51/88);
17. Pravilnik o tehničkim normativima pri prijevozu ljudi u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina horizontalnim i kosim prostorijama ("Službeni list SFRJ", br. 34/89);
18. Pravilnik o tehničkim normativima za prijevoz transporterima sa trakom u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 5/73, 12/74, 4/86 i 4/89) sa izuzetkom odredbi čl. od 23. do 85. i čl. od 90. do 112.;
19. Pravilnik o tehničkim normativima za gradnju jamskih magazina za eksplozivna sredstva u rudnicima s podzemnom eksploatacijom mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 12/88);
20. Pravilnik o tehničkim normativima za strojeve s dizelskim motorima koji se koriste pri podzemnim rudarskim radovima u nemetanskim jamama ("Službeni list SFRJ", br. 66/78);
21. Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju ležišta mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 4/86 i 62/87);
22. Pravilnik o tehničkim normativima za površinsku eksploataciju arhitektonsko-građevinskog kamena (ukrasnog kamena), tehničkog kamena, šljunka i pijeska te preradu arhitektonsko-građevinskog kamena ("Službeni list SFRJ", br. 11/86);

23. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju objekata za dobivanje morske soli i za proizvodnju morske soli ("Službeni list SFRJ", br. 20/78);
24. Pravilnik o tehničkim normativima za rudarske radove pri istraživanju i eksploataciji ležišta kamene soli ("Službeni list SFRJ", br. 8/79);
25. Pravilnik o tehničkim normativima za istraživanje, dobivanje i pripremu nuklearnih mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 39/85 i 40/86);
26. Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja, uređaje i instalacije u rudnicima sa podzemnom eksploatacijom ("Službeni list SFRJ", br. 21/88 i 90/91);
27. Pravilnik o tehničkim normativima za električna postrojenja i uređaje u rudnicima sa površinskom eksploatacijom mineralnih sirovina ("Službeni list SFRJ", br. 66/87);
28. Pravilnik o tehničkim mjerama i zaštiti na radu pri rudarskim podzemnim radovima ("Službeni list SFRJ", br. 11/67, 35/67, 60/70, 9/71, 3/73 i 5/73);
29. Naredba o obaveznom atestiranju užadi za izvozna postrojenja u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 27/80 i 67/80);
30. Pravilnik o načinu prijevoza opasnih tvari u cestovnom saobraćaju ("Službeni list SFRJ", br. 82/90);
31. Pravilnik o mjerama zaštite pri rukovanju eksplozivnim sredstvima i miniranju u rudarstvu ("Službeni list SFRJ", br. 8/87 i 12/88);
32. Pravilnik o tehničkim normativima za pokretne stepenice i trake za prijevoz ljudi ("Službeni list SFRJ", br. 66/78, 13/82 i 42/88);
33. Pravilnik o općim mjerama i normativima zaštite na radu na oruđima za rad i uređajima ("Službeni list SFRJ", br. 18/67);
34. Pravilnik o tehničkim normativima za dizalice ("Službeni list SFRJ", br. 65/91);
35. Pravilnik o sredstvima lične zaštite na radu i ličnoj zaštitnoj opremi ("Sl. list SFRJ", br. 35/69);
36. Pravilnik o tehničkim normativima za skijaške liftove ("Službeni list SFRJ", br. 2/85 i 11/85);
37. Pravilnik o tehničkim normativima i o zaštiti na radu pri istraživanju i eksploataciji nafte i zemnih gasova dubinskim bušotinama ("Službeni list SFRJ", br. 46/60, 37/64, 2/67 i 14/67);

38. Pravilnik o označavanju otrova koji se stavljaju u promet na domaćem tržištu ("Službeni list SFRJ", br. 32/86);
39. Pravilnik o tehničkim normativima za plastičnu obradu obojenih metala ("Službeni list SFRJ", br. 25/86);
40. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu skladišta od požara i eksplozije ("Službeni list SFRJ", br. 24/87);
41. Pravilnik o tehničkim normativima pri istraživanju i eksploataciji nafte, zemnih gasova i slojnih voda ("Službeni list SFRJ", br. 43/79, 41/81 i 15/82);
42. Pravilnik o tehničkim normativima za stabilne posude pod pritiskom ("Službeni list SFRJ", br. 16/83);
43. Pravilnik o tehničkim normativima za osobne žičare ("Službeni list SFRJ", br. 29/86);
44. Pravilnik o tehničkim normativima za električne instalacije niskog napona ("Službeni list SFRJ", br. 53/88 i 54/88);
45. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova nazivnog napona od 1kV do 400 kV ("Službeni list SFRJ", br. 65/88);
46. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju nadzemnih elektroenergetskih vodova ("Službeni list SFRJ", br. 51/73, 69/73, 11/80, 36/86 i 65/88);
47. Pravilnik o tehničkim normativima za dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta ("Službeni list SFRJ", br. 16/86 i 28/89);
48. Pravilnik o tehničkim mjerama za liftove ("Službeni list SFRJ", br. 51/78, 16/88 i 28/89);
49. Pravilnik o obaveznom atestiranju dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz osoba i tereta te o uvjetima koje moraju ispunjavati organizacije udruženog rada ovlaštene za atestiranje tih proizvoda ("Službeni list SFRJ", br. 27/90);
50. Pravilnik o tehničkim normativima za dizala na električni pogon za vertikalni prijevoz tereta sa kabinom u koju nije moguć pristup ljudi ("Službeni list SFRJ", br. 55/87);
51. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja i uređaja od požara ("Službeni list SFRJ", br. 74/90);
52. Pravilnik o tehničkim normativima za izgradnju niskonaponskih nadzemnih vodova ("Službeni list SFRJ", br. 6/92);

53. Pravilnik o tehničkim propisima o gromobranima ("Službeni list SFRJ", br. 13/68);
54. Pravilnik o tehničkim mjerama za uređaje sa svjetlećim cijevima ("Službeni list SFRJ", br. 14/67);
55. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu elektroenergetskih postrojenja od prenapona ("Službeni list SFRJ", br. 7/71 i 47/76);
56. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu od statičkog elektriciteta ("Sl. list SFRJ", br. 62/73);
57. Pravilnik o tehničkim normativima i uvjetima za projektiranje i izvedbu električnih postrojenja u prostorijama u kojima se radi s eksplozivom ("Službeni list SFRJ", br. 17/74);
58. Pravilnik o tehničkim normativima za elektroenergetska postrojenja nazivnog napona iznad 1000 V ("Službeni list SFRJ", br. 4/74 i 13/78);
59. Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu niskonaponskih mreža i pripadajućih transformatorskih stanica ("Službeni list SFRJ", br. 13/78);
60. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje elektroenergetskih postrojenja nazivnog napona 10 kV za rad pod naponom 20 kV ("Službeni list SFRJ", br. 10/79);
61. Pravilnik o tehničkim normativima za uređaje u kojima se nanose i suše premazna sredstva ("Službeni list SFRJ", br. 57/85);
62. Pravilnik o tehničkim mjerama za pogon i održavanje elektroenergetskih postrojenja ("Službeni list SFRJ", br. 19/68);
63. Naredba o obaveznom atestiranju prijenosnih alata sa elektromotorima ("Službeni list SFRJ", br. 21/87);
64. Naredba o obaveznom atestiranju (homologaciji) protiveksplozijskih zaštićenih električnih uređaja koji su namijenjeni za upotrebu u prostorima ugroženim od eksplozivnih smješa ("Službeni list SFRJ", br. 25/89);
65. Propisi za protiveksplozijsku zaštitu ("Službeni list SFRJ", br. 18/81);
66. Pravilnik o tehničkim normativima za postavljanje nadzemnih elektroenergetskih vodova i telekomunikacionih kablovskih vodova ("Službeni list SFRJ", br. 36/86);
67. Pravilnik o zaštiti na radu pri izradi eksploziva i baruta i manipuliranja eksplozivima i barutima ("Službeni list SFRJ", br. 55/69);
68. Pravilnik o tehničkim normativima za fasadna dizala na električni pogon ("Službeni list SFRJ", br. 19/86);

69. Pravilnik o tehničkim normativima za viseće skele na električni pogon ("Službeni list SFRJ", br. 19/86);
70. Pravilnik o tehničkim normativima i uslovima koje moraju ispunjavati prodavnice eksplozivnih materija na malo, kontejneri i druga priručna skladišta za držanje eksplozivnih materija i o uslovima i načinu njihovog korištenja ("Službeni list SR BiH", br. 21/78);
71. Pravilnik o sadržini dugoročnih programa i rudarskih projekata ("Službeni list SR BiH", br. 28/79);
72. Pravilnik o obrascima evidencija o proizvedenim i nabavljenim eksplozivnim materijalima ("Službeni list SRBiH", br. 21/78);
73. Pravilnik o zaštiti na radu i o tehničkim mjerama za razvijanje acetilena i acetilenske stanice ("Službeni list SRBiH", br. 32/87);
74. Pravilnik o polaganju stručnog ispita radnika za određene poslove u oblasti rudarstva ("Službeni list SRBiH", br. 2/82);
75. Pravilnik o načinu i programu polaganja stručnog ispita radnika geološke struke ("Službeni list RBiH", br. 16/93);
76. Pravilnik o ispiranju plemenitih metala iz riječnih nanosa ("Službeni list SRBiH", br. 1/75);
77. Pravilnik o sadržini programa, projekata i elaborata geoloških istraživanja ("Službeni list RBiH", br. 16/93);
78. Pravilnik o načinu vođenja evidencije i katastra odobrenih istražnih prostora ("Službeni list RBiH", br. 16/93);
79. Pravilnik o uslovima za utvrđivanje radnih mjesta sa posebnim uslovima rada i ljekarskim pregledima radnika na tim radnim mjestima ("Službeni list SRBiH", br. 2/91);
80. Pravilnik o postupku skraćivanja radnog vremena na radnim mjestima sa posebnim uslovima rada ("Službeni list SRBiH", br. 2/91);
81. Pravilnik o uslovima koje u pogledu kadrova i tehničke opreme moraju ispunjavati organizacije koje vrše periodične preglede i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SRBiH", br. 2/91);
82. Pravilnik o vođenju evidencija i čuvanju isprava i sadržaju godišnjeg izvještaja iz oblasti zaštite na radu ("Službeni list SRBiH", br. 2/91) i
83. Pravilnik o zaštiti na radu pri korištenju električne struje ("Službeni list SRBiH", br. 34/88).

ŽELJKO VLAČIĆ, stručni saradnik

Rođen je 1986. godine u Vlasenici. Diplomirao na Pravnom fakultetu u Banjaluci 2011. godine, a u Advokatskoj firmi Sajić zaposlen je od 2011. godine kao advokatski pripravnik.

U Imenik stručnih saradnika upisan je 2014. godine.

Jezik: Engleski

E-mail: zeljko@afsajic.com

Telefon: 051/227-620, 051/227-625

Advokatska firma "Sajić" je ortačko društvo Banja Luka osnovano 2003.godine sa sjedištem u Banja Luci. Bavimo se pretežno građanskim i privrednim pravom. Pružamo pravne savjete iz različitih oblasti prava, zastupamo klijente pred svim sudovima i državnim institucijama u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, učestvujemo u pregovorima sa stranim i domaćim pravnim i fizičkim licima, dajemo mišljenje i preporuke u vezi sa primjenom propisa, i sl.

Naš tim broji 20 zaposlenih, od čega je 7 advokata. Svako od nas se specijalizuje za samo nekoliko užih pravnih oblasti, što nam omogućava da našim klijentima pružimo vrlo kvalitetnu, profesionalnu uslugu.

Banja Luka, mjesec septembar 2015. godine

